

Tabor

BOG

NAROD

DOMOVINA

1979

EL FORTIN

Št. 12

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TABOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik: inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TABOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticommunists.

TABOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.448.991.

Naročnina: Argentina 5.000 pesov; Južna Amerika 5 dolarjev; Evropa-Avstralija 7 dolarjev; ZDA in Kanada 8 dolarjev (zračno paketi). Letalska naročnina za vse države: 12. dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, (1655), J. L. Suárez — Bs. As., Argentina
Telefon: 766-7513.

NAŠA NASLOVNA SLIKA

Ne množični bratomor junijskih dni 1945 leta, ne popačena in lažnjiva zgodovina režimovih zgodovinopiscev, ne vsi zagrizeni propagandni naporí rdečih nasilnikov ne bodo mogli nikdar izbrisati s površja slovenske zemlje stopinj, ki so jih vanjo vtisnili junaški slovenski domobranci na svojih pohodih v boju za Boga - Narod - Domovino. 16. februarja 1944 so z zmago na Javorovici v Gorjancih postavili neizbrisen mejnik v borbi proti medna rodni rdečim nasilnikom.

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Diciembre 1979

BUENOS AIRES

December 1979

El comunismo y la infiltración

Desde que el comunismo ha iniciado su marcha para la conquista de todo el mundo, ha tropezado con innumerables dificultades y para obviarlas con el menor esfuerzo, se ha servido de la desdeñable táctica de infiltración de sus agentes a las filas de sus oponentes. Dichos infiltrados facilitaban en el momento oportuno con su acción la tarea programada. Son muchos los casos conocidos, pero hoy nos ocuparemos de dos solamente: el caso de la Iglesia Católica y el caso de la enseñanza.

Desde siempre la Iglesia Católica era considerada como fuerte baluarte contra los avances comunistas y los comunistas la consideran como uno de sus más fuertes adversarios. Hubo muchas tentativas y distintos procedimientos empleados para anular la tan poderosa oponente; pero ni los asesinatos de religiosos, ni las proscripciones en general dieron el resultado deseado.

Para realizar sus planes y para conseguir mejores resultados, el comunismo ha procedido a emplear la táctica de la infiltración de comunistas a las filas de la Iglesia. Así llegamos a la tendencia llamada „progresista“ que (según J. Folliet) afirma, que „el cristianismo social ha sido superado y resultó nefasto en la medida en que se opone a la revolución marxista que supone necesaria e inexorable“.

En todo el continente sudamericano son conocidos los „movimientos de liberación“ y muchos rectores de la democracia cristiana latinoamericana, basándose en los mencionados principios, actúan como idóneos canales para la irresistible atracción pro-comunista que experimenta el „progresismo“ cristiano. De la primariamente pacífica revolución, más tarde se empieza hacer propaganda para la revolución violenta, basada en el marxismo.

Por otro lado y teniendo en cuenta que los niños de hoy son los adultos de mañana, los comunistas han puesto gran énfasis en infiltrar la enseñanza. Estos esfuerzos son bastante positivos para los comunistas. Los así llamados trabajadores „intelectuales“ son en general más adeptos al comunismo que

los trabajadores productivos. El peligro inherente en este hecho no necesita recalcar: un solo profesor comunista es muchas veces más peligroso que cien estudiantes comunistas.

Recapacitando sobre los dos ejemplos de la táctica de infiltración comunista citados llegamos a la conclusión que, todos los que prefieren la libertad ante la esclavitud, deben unir sus esfuerzos en la lucha por los eternos ideales: Dios — Pueblo — Patria.

Komunizem in infiltracija

Odkar je komunizem začel svoj pohod za zavzetje sveta, je naletel na neštivilne težave. Da bi jih obvladal s čim manjšim naporom, je uporabljal zaničevano taktiko infiltracije svojih agentov v nasprotno vrsto, kateri so v primernem momentu s svojim delovanjem omogočili izpeljavo predvidenega načrta. Poznano je mnogo takih slučajev, toda pobavili se bomo samo z dvema: slučaj Katoliške Cerkve in vzgoje.

Katoliška Cerkev je bila vedno smatrana kot močna podpora in obramba proti napredovanju komunistov. Komunisti jo pa smatrajo za enega svojih najmočnejših nasprotnikov. Bilo je izvedeno mnogo poizkusov in različnih postopkov, da bi uničili tako mogočnega nasprotnika, toda niti umori duhovnikov, niti splošna preganjanja niso dala uspeha.

Da bi izpeljali svoje načrte in dosegli boljše rezultate, so komunisti pričeli uporabljati taktiko infiltracije v cerkvene vrste. Tako pridemo do „progresivne“ smeri, katera, kakor ugotavlja J. Folliet, trdi, da „socialno krščanstvo je bilo premagano in je bilo ponesrečeno v kolikor se zoperstavlja marksistični revoluciji, katero smatra za potrebno in neizbežno“.

Po vsem južnoameriškem kontinentu so poznana „osvobodilna gibanja“ in mnogi voditelji krščanske demokracije v Latinski Ameriki delujejo ravno na bazi omenjenih načel kot uspešni kanali za prokomunistično privlačnost, kateri se ne morejo upreti in na kateri boleha „progresivno“ krščanstvo. Iz prvotne miroljubne revolucije se prične propaganda za nasilno revolucijo, bazirani na marksizmu.

Po drugi strani in upoštevajoč, da so današnji otroci jutrišnji odrasli, so se komunisti z vso silo vrgli na infiltracijo vzgoje. Ti napor so dovolj pozitivni za komuniste. Takoimenovani „intelektualni“ delavci so v splošnem bolj privrženi komunizmu kot produktivni delavci. Nevarnosti, ki jo to dejstvo vsebuje, ni treba posebej poudarjati: en sam profesor komunist je mnogo nevarnejši od sto komunističnih študentov.

Premišljujejoč o teh dveh navedenih primerih komunistične infiltracije pridemo do zaključka, da morajo vsi, kateri si želijo svobode mesto sužnosti, združiti svoje napore v borbi za večne ideale: Bog — Narod — Domovina.

USODNI DNEVI – USODNI KORAKI

(Nekaj gradiva iz arhiva izvirnih dokumentov.)

Dnevnik dr. Stanka Kocipra, adjutanta in osebnega tajnika
prezidenta generala Leona Rupnika

(Nadaljevanje.)

5. maj 1945.

Pospravljamo...

Gen. Rupnik je sam, osebno, na osnovi inventarja, ki je bil napravljen ob preselitvi v vladno palačo, ločil državno imovino od osebne. Ker ni bilo mogoče nikjer izslediti ekonoma *Sotelška*, je stvari predal hišnici *Knifičevi*.

Zasebno pohištvo in pretežni del druge Rupnikove lastnine je odpeljal špediter *Raimund Ranzinger* v svoje skladišče pri glavnem kolodvoru.¹⁾

Še za nekaj zabojev, v katere je generalova soproga spravila nekaj stvari in obleke, se je morala z možem boriti...

“Oprosti! — Jaz sem že bila enkrat emigrantka pred boljševizmom! — Imam izkušnje... —“

“Treba je prostora za ljudi...”

Že so se nam namreč pridružili *Niko Jeločnik* in njegov brat *Avzugst* ter žena adjutanta ruskega bataljona gospa *Popova*.

Tekom dopoldneva pa je telefoniral in pozneje osebno prišel *Slavko Skoberne* iz uredništva “Slovenskega Doma” in prosil, naj general izposluje prevozna sredstva tudi za uredništvo njegovega časopisa, pa “Družinskega tednika” *Karla Bratuše* ter za njihove družine in prijatelje.

V generalovem imenu sem prosil dr. Hermanna Doujaka, ki je preskrbel tudi za te ljudi dva velika kamiona.

Zbralo se je okoli 25 ljudi z urednikoma *Mirkom Javornikom* in *Karlom Bratušem* na čelu.

Mirko Javornik in časnikar *Klakočar* sta se stavila generalu na razpolago kot tolmača angleščine.

Okoli 10. ure je prišel zopet tudi zadnje dni neizbežni major *ing. Ru-*

¹⁾ — Kak mesec pozneje je ob eksploziji morskih min na ljubljanskem kolodvoru ob priliki partizanskega praznika vse to menda odletelo v zrak. Med ostalim nenadomestljivi umetnini: *Franceta Goršeta* bronasto doprjaje generala Rupnika v nadnaravni veličini in oljnata slika v naravni veličini, ki jo je naredil akad. slikar *Matija Sternen*.

dolf Škof. Našel me je pri pospravljanju papirjev v mojem kabinetu. Ni vedel povedati, zakaj je pravzaprav prišel. Samo izjecljal je:

„Tak... zares pospravljate...? —“

„I... seveda gremo...“

Potem sem se vzravnal iznad papirjev in mu rekel:

„Rudl..., mogoče... mogoče ti bo nekoč... prav kmalu... zelo žal, da si se pri tej zadevi preveč angažiral... Sam si prevzel odgovornost za t., kar bi se ti utegnilo pripetiti... —“²⁾

Točno ob tri četrt na enajsto uro tega dne 5. maja 1945 se je na nemškem poveljstvu v Rösenerjevi delovni sobi zbral plenum Narodnega odbora (ne vsil!). Prišel je tudi škof dr. Gregorij Rožman, pa seveda tudi novi poveljnik slovenske narodne vojske general France Krener ter upravnik policije dr. Lovro Hacin. —

General Erwin Rösener je v svojih uvodnih besedah priznal, da se je gen. Leon Rupnik na svojem položaju v času okupacije moral boriti z velikimi težavami, katere je mogel prenesti le človek, ki je bil pripravljen za svoj narod doprinesiti tolikšne žrtve, kot jih je doprinesel on.

„Okupacija ima svoje trde zakone,“ je dobesedno nadaljeval gen. Rösener. „Okupacija v takšnih razmerah, kot so vladale v teku te vojne na tem koščku zemlje, pa je pomenila še večjo težo. — Bolj koristiti narodu in pri tem priti skozi okupacijo bolj čist kot je to slučaj pri Vas, gospod general Rupnik, ne bi mogel nihče! — Zgodovina ruši in ustvarja nove poglede. Mnoga svetla imena današnjih dni bodo pozabljena in prokleta. Prišel pa bo čas, ko bo Vaše ime, gospod general Rupnik, stalo na prvem mestu v spominu slovenskega naroda in šlo preko mej Vaše domovine. Vi ste namreč bili tudi eden izmed prvih borcev za stvar naše skupne domovine — Evrope. — Vi ste problem časa pravilno razumeli. Zato ste vzeli nase tudi težo odpovedi, zaradi katerih ste bili deležni nerazumevanja in celo obsodb ljudi, ki časa še ne razumejo, pa ga bodo končno morali razumeti! Ali pa bodo propadli! To velja za posameznike prav tako kot za narode! — Kot nemški oficir in Vaš stanovski tovariš, gospod general Rupnik, moram takoj izjaviti, da ste prav v tem smislu velik sin slovenske matere, velik rodoljub!“³⁾

2) — Kdo bi pač takrat mislil, da bo ravno ing. Rudolf Škof ena izmed prvih žrtev propadle iluzije. Kot šef tehničnega odseka domobranskega štaba je odšel med prvimi..., da bi pripravil — barake za domobrance ... — v Kočevskem rogu... —

3) — Mislim, da je na mestu spomniti, da je gen. Erwin Rösener še na proslulem procesu v Ljubljani na izrecno kapciozno vprašanje komunističnega tožilca, če je po njegovem mnenju gen. Rupnik — narodni izdajalec, kratko, odsekano odgovoril: „Ne! — Nikakor ne!“

„Ko želim to poudariti pred člani političnega zastopstva slovenskega naroda, *izročam Vam, gospod general Rupnik, Vašo ljubljeno Gorenjsko*, za katere vrnitev ste se ves čas svoje pretežke službe narodu tako trudili...“

Gen. Leon Rupnik se je gen. Erwinu Rösenerju zahvalil za nanj naslovljene besede. Nato je takoj poudaril, da je prišel čas, ko naj *odgovornost* za bodočo usodo slovenskega naroda *preide na širše osnove*. Podal je še enkrat formalno demisijo na položaj prezidenta “sedaj že večjega dela naše ljubljene Slovenije” in na položaj vrhovnega poveljnika vsega slovenskega domobranstva in zaključil:

„Moje delo v času okupacije in istočasne revolucije bo lahko pravično sodila šele zgodovina. To sem imel vedno pred očmi. Njenemu izreku se brezpogojno vdajam že sedaj, pa naj bo zame ugoden ali neugoden! — Vsem pa, ki me po čustvih trenutnega razpoloženja hitijo soditi in obsojati že sedaj, hočem — zadnjič — povedati: Vse, kar sem delal, sem delal samo, ker sem želel svojemu narodu koristiti! — Vsem, ki so me razumeli in podpirali, moja najpristržnejša zahvala! Plačilo za to naj jim bo lepša bodočnost našega ubogega, trpinčenega, malega slovenskega naroda, ki pa je kljub temu prav v tem težkem času postavil mogočen zgled za svobodoljubne ljudi vsega sveta! — Ko odstopam s težkega mesta prezidenta in vrhovnega poveljnika vsega slovenskega domobranstva, *izročam v moje roke vrnjeno ljubljeno Gorenjsko novemu slovenskemu predstavništvu*. — Želim vam, gospodje, da bi se vam z božjo pomočjo zares posrečilo, slovenski narod pripeljati skozi te usodno težke dni v lepšo, srečnejšo bodočnost v svobodi!“

Gen. Rösener je potem še enkrat naslovil nanj nekaj besedi. Ponovno je proslavljal njegove nadčloveške napore, da je v času borbe, ki je zaradi ogromnih meril zahtevala vse napore nemškega naroda, vendarle uspel uveljavljati potrebe drobne ljubljanske pokrajine, ki ji je stal načelu. Še enkrat je postavil gen. Rupnika za najlepši zgled vsem, ki pravijo, da svoj narod ljubijo.

Nato se je obrnil k članom vlade in jim objavil, da je bila *osvojena njihova vloga z dne 2. maja 1945.*⁴⁾ Izjavil je, da jim *izroča kompetence civilne uprave in s tem odgovornost za bodoči razvoj*, in zaključil:

„*Vso vojaško oblast pa vršim jaz sam, dokler stojijo nemške čete na tem ozemlju!*“

Predstavniki nove vlade dr. Joža Basaj se je gen. Rösenerju zahvalil.

Nato je h gen. Rösenerju pristopil tajnik Narodnega odbora za Slovenijo narodni poslanec SLS dr. Albin Šmajd in ga spričo generala Rupnika, upravnika dr. Lovra Hacina idr. iz nepoznatih razlogov prosil, naj mu

⁴⁾ — Torej to ni bil uspeh „prevzema oblasti“ na Taboru v noči dne 3. maja 1945.

„...odpusti, da se zadnje leto napram njemu ni več lojalno vedel...“⁵⁾
Izročanje oblasti na sedežu nemškega poveljstva v Ljubljani je bilo končano. —

Končalo se je poglavje, ki bo poslej v slovenski zgodovini nosilo naslov:

„General Leon Rupnik in komunistična revolucija za časa okupacije.“

Razdobje, ki bo nosilo neizbrisni pečat največje žrtve, kakršno je mogel sin slovenske matere prinesiti na oltar svojega naroda, je šlo v zgodovino...

Že sedaj lahko ugotovim: Bila je doba težkih preizkušenj in bogatih izkušenj! Se bo slovenski narod znal z njimi okoristiti na svoji poti skozi zgodovino? Bila je namreč doba največjega idealizma in požrtvovalnosti, pa tudi najbolj razplamtelih strasti! Pri vsem pa je bila — veliko in strogo razčiščevanje pojmov! In to bo do neke mere pozitivna zasluga komunistične revolucije! — —

Karkoli nas še čaka, že sedaj vem: General Leon Rupnik bo iz nje blestel svetel kot zlato!

Tega današnjega dne 5. maja 1945 ob tričetrt na enajst dopoldne, ko je Slovenski narodni odbor iz rok nemškega SS-generalnega Rösenerja sprejel oblast, so Rupnikovemu delu napravili konec... — —

S počasnim, težkim korakom je prišel iz sence prostrane veže nemškega poveljstva. Odprl sem mu vrata v avtomobil. Težko je padel v sedež.

Ko sem dal šoferju znak za odhod, se je še enkrat zazrl na zgradbo, kjer je tolikokrat z zastavitvijo vseh svojih naporov in celo svoje časti skušal pomagati svojemu mučenemu narodu, ki svoje nesreče ni bil sam kriv in ki je — pred Bogom! — tudi zaslužil ni...

Potlej je zaprl oči in rekel:

„Dopolnjen o je!“ — —

Kmalu po Rupnikovi vrnitvi v vladno palačo, so prišli zastopniki nove slovenske vlade prevzemati oblast tudi tja.

To dejanje je bilo zelo kratko in enostavno.

Bolj kot za kaj drugega, so se gospodje zanimali za zalogo reprezentančnih cigaret, dejansko vsebino predsedniške blagajne, avtomobile in bencin... To je bilo tisti trenutek očitno bolj važno kot vse drugo...

Upravni tajnik kap. freg. René Podhorsky, ki je upravljal s temi stvarmi, bi si o tem lahko zapisal nekaj zanimivosti... —

Potlej je v veliki prezidentovi delovni sobi vladne palače zazevala

⁵⁾ — Slovenski zgodovinar se bo nekoč moral nujno vprašati, v kakšni miselni in logični povezavi stoji ta nastop z besedami, s katerimi je ta isti dr. Albin Šmajd ponoči dne 3. maja 1945 v svojstvu tajnika Narodnega odbora za Slovenijo na Taboru v Ljubljani zbranim pripovedoval zgodbe o velikih težavah pri delu Narodnega odbora — „v ilegalni dobi slovenskega javnega udejstvovanja in pod najhujšim nasiljem okupatorja“.

mrtva praznina. V velik prostor, ki je bil doslej prenatrpan neprestanega dela, se je nagnetla topa, prazna tišina...

Mislím, da je do prihoda komunistov ne bo nihče motil...

Samo moj telefon je zvonil, zvonil...

Ker je prezidentova pisarna ostala prazna, je tik do samega odhoda telefonistka iz telefonske centralne vladne palače vse klice od zunaj vezala na mojo številko. Organizacije in zasebniki so ponavljali vprašanja:

„Kaj bo z nami? — Kaj je z evakuacijo? — Partizani pritiskajo... itd.“

Prej sem vedno vedel odgovore na vsa vprašanja. V veliki delovni sobi poleg mojega kabineta je namreč sedel general Rupnik, ki je znal v vsaki stvari takoj intervenirati. Sedaj pa tam zeva votla praznina. Kljub temu, da je narod v večji stiski kot kdajkoli poprej...

Zato sem spričo nemožnosti vsakršne akcije z mrtvečim občutkom nemoči na vse lahko ponavljal samo isti odgovor:

„Obrnite se na vlado! — “

„Kje je vlada?“

Odgovor me je zaradi neprestano ponavljajočega se vprašanja nagnjal v obup:

„Ne vem... — Ne vem... — Tu je ni... —“

Tako do konca..., ko se je kot zadnji z istim vprašanjem oglasil tudi voditelj dolenskih kmečkih beguncev *duh. svet. Karel Škulj*... —

General Rupnik je počasi, preudarno spravljaj svoje stvari. Zase osebno je namenil en kovček s perilom in obleko ter ročno torbico... —

Za neki mirni predvojni božič mu je Kisa (sedaj moja žena) poklonila puško. Bila je mojstrski izdelek kranjskega puškarja, ki je izdelal enako puško tudi za pokojnega kralja Aleksandra.

Kolikokrat je general govoril o tej puški! Kolikokrat je glasno sanjal, da bo hodil z njo čakaj gamse, — „ko bo vse končano“...!

Tudi sedaj si jo je ogledoval s še prav posebnim, odsotnim, otroškim zanošom. Vdeval je naboje in jih zopet vlačil iz cevi... Toda roka je bila po vseh udarcih in zatajevanem trpljenju očitno nesigurna...

V sosednji sobi je rezko zagrmel strel... —

Stanovanje se je napolnilo z zadušljivim apnenim prahom ometa...

Za hip smo vsi obstali v mrtveči grozi težke slutnje... —

Potlej smo se drug čez drugega prerinili v salon, od koder je zagrmel preglušujoči pok... —

V oblaku belega prahu je stal Rupnik... bled... ves zaprašen...

„Še nikdar v življenju se mi ni puška tako neumno sprožila... —“

Krogla mu je šinila mimo senca... Odtrgala je velik kos stropa...

„Sedaj me je Bog tretjič občeual...“ je zmedeno rekel. „Prvič pri atentatu... drugič pri operaciji na sepsi... — tretjič sedaj... — — Sedaj je zadnjič!“

Potlej je puško položil k torbici in kovčku, ki sta stala pripravljena pri vratih. Prižgal si je „Ibarico“. V dolgih, strastnih vzdihih je vlekel dim... —

Na notranjem dvorišču vladne palače je glasno jokal vodnik domobranske straže, mladi narednik *Hrašan*.

„Kaj bo z nami?“ je ponavljal in se poslanjal po zidu. „Kam naj se obrnemo? — Kjer vprašam, ni odgovora... —“

Pritekel je po stopnicah v prvo nadstropje.

„Gospod general, vzemite nas s seboj! — Ne vemo, kam... —“

„Ne morem, fant... Ne morem,“ mu je general mehko, očetovsko odgovoril. „Nimam pravice... — Zberi fante!“

Ko so se zbrali vojaki domobranske straže vladne palače, policisti in štirje domobranci Rupnikove telesne straže, se jim je general zahvalil za zvesto službo in jim dal majhna darila — spominčke...

Spričo nemih solza vojakov tudi general ni mogel prikriti ginjenosti...

„Pridružite se mojemu sinu Vuku! — On ostane z Vami,“ jih je potolažil.

Prihajali so zmedeni častniki s terena. Vsem je general svetoval, naj iščejo naslona na enoto majorja Vuka Rupnika...

Mladi ruski soldati iz Vlasove ROA-e so ga obkrožali kot sokoli... Z ostrimi pogledi so oprezali za vsakim, ki se mu je približal... —

Ko se je zbrala vsa skupina iz uredništva „Slovenskega doma“ in „Družinskega tednika“ z družinami in prijatelji, ki so se namenili odpeljati z generalom, se je poslovil še od postrežniškega osebja vladne palače.

Za mnoge smo vedeli, da so bili skriti sodelavci O. F. Toda generalu Rupniku so bili po nekem notranjem gonu, ki ga je budila njegova močna, voditeljska osebnost, zvesti do konca. Do konca...

Glavni šofer *Filip Keršič*, o katerem nihče v vladni palači ni dvomil, da je bil sodelavec O. F., je pripravil velik reprezentančni avtomobil „Hudson“. S kovčkom, ki ga je navadno jemal s seboj na potovanja, ko je vozil generala, je v belem plašču in službeni čepici, kot samo za slovesne prilike, stal pri odprtih vratih razsežnega vozila. Ko se mu je general približal, je snel čepico in pridržal odprta vrata, da bi general vstopil...

General se je samo nasmehnil:

Ne, Keršič, nič več... — Nimam pravice. — Avtomobili so last nove vlade... — Če hočete z mano, hitro spravite svoje stvari in sedite na drugi avtomobil z ostalimi. — Hvala Vam, Keršič, dobro ste me vozili... Hvala,...

Staremu uslužbencu vladne palače, ki je vozil vse oblastnike te zgradbe izza časov ranjkega Franca Jožefa, so zaigrale lične mišice. Srdito je zaloputnil vrata avtomobila. Pograbil je generalovo ponujeno desnico in jo dolgo, trdno stiskal.

„Gospod general, hvala... hvala... za vse... Bili ste moj najboljši gospodar... Če bi bili vsi, ki so šli skozi to palačo, takšni kot Vi, bi bilo vse drugače... in najbrž ne bi prišlo do tega, kar imamo sedaj... — Jaz sem v tej hiši videl že mnoge stvari... — Hvala, gospod general... — Srečno!“

General ga je objel.

Potlej se je Keršič obrnil, sedel v avto in ga z vso silo zapodil nazaj v garažo. Ko je zopet prišel na dvorišče, si je drgnil dlani...

„Tako... — Samo Rupnik je lahko tako neumen... — Drugi se pa pr' mej duš', ne bodo vlačili s temi vozovi... — “ —

Tedaj so pridrveli na dvorišče *dr. Joža Basaj, Rudolf Žitnik, Marko Kranjc in dr. Franček Žebot*. Mrzlično so spraševali po avtomobilih...

Rudolf Žitnik je odrinil šoferja *Kočevarja*, ki se je pripravil, da bi sedel za krmilo, in sam zasedel rdeči „Mercedes“. Z divjo naglico je zapodil iz dvorišča, da je odnesel kos opazi in da si je šofer, ki je bil vajen, vozilo čuvati, kar zadelal oči... —

Ob pol štirih popoldne tega dne 5. maja 1945 je general Leon Rupnik sedel v majhen avtomobilček, ki ga je iz nemškega avtomobilskega parka dal na razpolago *dr. Hermann Doujak*.

Krenili smo iz vladne palače...

Prisotni domobranci so poslednjič strumno tresnili s petami in pozdravili svojega generala. Ti, ki so stali v osrčju dogodkov, so vedeli, da je odhajal *proti* svojim namenom, zavržen... Ti so vedeli, da je njegovo srce cstalo z njimi in vsemi tisoči tistih slovenskih mož in fantov, ki so v sinji uniformi slovenskih domobrancev mogoče že stali na mrtvi straži pred njegovim in svojimi grobovi... — (!!!)

Zadnjič jim je iz premikajočega se avtomobila skozi stisnjeno grlo kliknil:

„Domobranci, zdravo!“

Zadnjič so ti fantje za vse one tisoče tovarišev, ki sploh ne vedo, zakaj jih zapušča, svojemu generalu vzkliknili:

„Bog daj!“

Še ruski fantje — bivši komsomolci — so se strumno vzravnali in pozdravili generala, pod katerim so bili pripravljeni, braniti bratsko malo slovensko zemljico pred breznarodnim satanizmom komunizma, ki so ga spoznali z materinim mlekom:

„Zdravjá želájem!“

Potem se je med drdranjem avtomobilskih motorjev in vzklike skupine, ki se je pridružila generalu, da gre z njim v izgnanstvo, odtrgal jok od nekje iz gručé uslužbencev vladne palače. Ti, ki so od blizu gledali in v intimnostih poznali mnoge gospodarje te zgradbe, vedo, kdo odhaja...

Nekoč bo ves slovenski narod moral poznati generala Rupnika iz te intimne človeške bližine!

Majhna kolona je počasi zavila iz vladne palače po Bleiweisovi cesti.

Odperta velika okna bivše prezidentove delovne sobe v prvem nadstropju boljšijo kot upadle, črne oči na ulico. Za njimi ždi velika praznina... Telefonistka najbrž še vedno zamažuje telefon... Zvonec kriči v gluho... Samo beli cvetovi na težkih čipkastih zavesah se narahlo pozibavajo v mehki pomladni sapi...

Nad Ljubljano visi blede pomladno sonce. Častitljivi stari grad je že zavil v prozorno tenčico.

Po ulicah drsijo nemški vojaški avtomobili.

Ljubljánčani gredo po svojih opravkih.

Nihče ne ve, da v majhnem zelenem avtomobilu odhaja general Leon Rupnik, ker so drugi prevzeli odgovornost za vse, kar se bo poslej zgodilo...

Kri domobranskih junakov ni bila prelita zastonj! Vsak dan več ljudi vseh narodov sveta se zateka k idejnemu bogastvu, s katerim je slovensko domobranstvo o pravem času vsemu človeštvu pokazalo pravo pot: Bog — Narod — Domovina! Resnično: to je čudež, ki so nam ga pri Bogu izprosili mučenci najmanjšega med narodi sveta!

PREKO KRIŽA K VSTAJENJU

(Govor na romanju ontarijskih Slovencev v Midlandu, dne 9. 9. 1979.)

Spet smo prišli v Midland, na posvečena tla kanadskih mučencev. Za večino od nas ima to romanje dvojni pomen: prvi, da si v spomin priključimo čase in kraje, kjer so francoski jezuiti indijanskim plemenom oznanjali Kristusov evangelij in za ta nauk dali svoja življenja; in drugi — da se oddolžimo spominu naših bratov in sester, ki so v času 2. svetovne vojne in še posebej pod terorjem komunistične revolucije slovenskemu narodu reševali svobodo in krščanska izročila. V bistvu tega boja ni nobenih razlik: vse je del tistega večnega nasprotja med dobrim in zlom, ki je gorelo od nekdaj in ne bo ugasnilo do konca časov. Razložek je morda le v tem, da nam Midland pomeni osem mučencev, ki so proglašeni svetnikom, naše slovenske žrtve pa gredo v desetisoče, ki so zaenkrat še zasramovani in katerih velika večina nima posvečenega groba, ne križa na njem.

Ni še prišel čas, da bi mogli poklekniti na množični grob slovenskih ljudi. Za ta čas čakanja nam je božja Previdnost naklonila ta košček zemlje na kanadskih tleh, na katerem smo si s skupnimi močmi postavili ta spominski križ, v spomin na težke čase in velike žrtve, obenem pa tudi kot poročstvo upanja na boljše dni.

Na slovensko zemljo je to spomin. Trava, grmičje, med temi pa križ z napisom, da je bil postavljen v spomin slovenskim ljudem, tistim, ki so bili zvesti Bogu, svojemu domu in svojim družinam, — pa se jim je prav to štel v tako velik zločin, da so bili zverinsko mučeni in brez sodbe pomorjeni. Le pogledimo okoli sebe na te kamne, ki so kot grobovi posejani okrog križa in berimo: Turjak, Jelendol, škofja Loka, Št. Vid, Teharje, Kočevski Rog... In koliko jih še manjka! Kamen bi bil na kamnu, če bi zaznamovali vse kraje, kjer je tekla nedolžna kri.

To niso samo mrtva imena krajev nekje na Slovenskem; ne — za vsakim je gora uničenih upov, neuslišanih prošenj in ugaslih oči; za njimi je morje nepopisnega gorja, trpljenja, mučenja in krvi. Daleč so že tisti dnevi, zato je težko doumeti našo bolečino. Pa vzemimo primer, ko neznanec v Torontu tega ali onega odpeljejo v noč in ga ni več. Taka bolečina je to, da žene norijo, bogati sorodniki plačujejo milijone, samo, da rešijo življenje. Na Slovenskem je bilo prav tako in še huje, ker pri nas ni bilo upanja na vrnitev in je število takih primerov šlo v tisoče, naše matere niso imele pomirjevalnih tablet, naše družine niso imele milijonov, da bi jih ponujali v odkupnino, ampak so se zatekali k molitvi in, ko je bila mera polna, so se uprli. Za dom, za mirno življenje, za vero in za izročila. **Mi pa imamo drugačne vzore!**

Niso pustili vzeti!

V tem boju niso bili premagani, branili so življenje, slovenski narod so obvarovali gotovega uničenja, nazadnje pa so bili za to nesebično delo izdani in pomorjeni, namesto križa na grob pa je komunist nanje vrgel še pečat izdajstva.

Štirinajdeset let in več je od takrat. Časi so se spremenili, bolečina pa je ostala. Prišli smo že tako daleč, da mnogi sam spomin na vse to trpljenje odrivajo od sebe in upajo, da bo sčasoma vse vzodenelo in bo na slovenski zemlji zavladal mir, kot da se ni nič zgodilo. Na žalost se ta bolezen loteva tudi nas. Ljudje v vedno večjem številu hodijo domov na obisk in ko se vračajo, vedo povedati, da je Slovenija lepa, da jih nihče ni klical na policijo, da ljudje boljše živijo, kot so pred vojno; ne vidijo pa dejstva, da v Sloveniji svobode ni, da so boljše službe, poceni hrana in

izleti samo za partijce, da komunistična partija izvaja celo pritisk na mlade fante, da gredo proti svoji volji v semenišče, da so idejni nasprotniki režima še vedno zapostavljeni in klevetani in da je Kočevski Rog spet neprehodno zastražen.

Saj ni nič napak, če kdo obišče stari kraj, toda vsak naj sam sebe presodi, če je toliko močan, da bo tam govoril kot svobodnjak, kimavi in strahopetci naj pa domov ne hodijo, ker prevelik je greh pljuvati na mrtve prijatelje.

Ali niso vse to znaki strahu in znamenje, da toliko opevane zmage in svobode ni, nam pa opomin, da mučeništva naših bratov nismo vredni, ker jih premalo cenimo. Čas piše zgodovino in dostikrat tudi izreka obsodbo. Koliko takojmenovanih „herojev“ je že klonilo pod težo svoje vesti, čeprav zločinov ne priznajo! Drugi nekaj jecljajo o revoluciji, ki pač zahteva žrtve. So pa tudi tisti oprezneži, ki so za vse in proti vsemu, pa jim je bilo treba potokov krvi in 34 let časa, da so se prikopali do nejasnega spoznanja, da je le bilo nekaj narobe. Te vrste moderni spreobrnjenci so tudi med nami; posebno mesto zavzemajo tisti, ki bi nas po vseh postavah morali voditi skozi razburkane čase, pa jih je sram misliti na preteklost, s strahom gledajo v bodočnost, želijo samo to, da bi jih ljudje poslušali in jim kot backi sledili.

očetov so segli po orožju. Nič drugega niso zahtevali — teh svetinj pa si

Naši fantje in dekleta so bili drugačnega kova ljudje. Ko je bil narod v nevarnosti, so takoj vedeli, kje je njih mesto in kaj je njihova dolžnost. Na osebne koristi niso mislili, za narod so šli v boj, za narod so bili žrtvovani, ker so vedeli, da brez žrtev ni bodočnosti.

Ko mislim na našo narodno tragedijo, mi razum enostavno odpove. Odgovor na tisti veliki ZAKAJ je treba iskati v božjih načrtih in se sprijazniti z mislijo, da je komunizem božji bič, ki nas tepe za naše prestopke. Grešili smo vsi: tisti, ki so nas učili, pa svojega nauka niso živeli, in tisti, ki smo poslušali, pa tega nauka nismo sprejeli zares. Bog pa je izbral najboljše, cvet slovenske mladine, da z njihovo krvjo izmiže narodovo krivdo. Ta kopel očiščevanja traja že skoro 38 let in nihče ne ve dneva, ko bo končana. Bog ve, če bo kdo od nas dočakal tisti dan, gotovo pa je, da dan odrešenja za slovenski narod pride, ker toliko nedolžne krvi ne more biti zastonj prelite. O, kako veličasten bo tisti zmagoslavni dan pravice! Slovenski narod bo od vseh strani romal na grobove slovenskih mučencev in pel hvalnice Bogu in našim bratom po krvi. Prepričan sem, da bodo mnogi prištetji svetnikom, na zemljo pod Triglavom se bo vrnilo veselje, vrisk in pesem bosta napolnila naše vasi in sonce bo pogledalo skozi oblake sedanje žalosti ter naznanilo nov dan resničnega miru in sreče. Tedaj bo poplačano trpljenje, tile kamni bodo res samo še spomin, slovenski rod pa se bo zgrinjal pred spomenikom slovenskih junakov, ki so za vero in svoj dom darovali svoja mlada življenja. Slava jim!

Ker je ena izmed bistvenih nalog „TABORA“, ohraniti in do skrajnih meja vsega sveta razširiti pravično slavo naših padlih prvoborcev za svobodo in dostojanstvo človeka, je majhen del naše hvalečnosti tudi v tem, da redno poravnate naročnino in darujete v naš Tiskovni sklad! Nikdar ne pozabimo, da so naši mrtvi o pravem času in na pravem mestu postavili mogočen zgled za vse svobodoljubno človeštvo! Storimo vse, kar je v naši moči, da bo svet zvedel za njihovo žrtve!

VOJAŠKI KURATI IN „ŠKOF ROŽMAN III.“

V raznih slovenskih zamejskih listih sem opazil, da kritiki opozarjajo bravece na netočno citiranje nekaterih virov, ki se jih je posluževal Dr. Jakob Kolarič, C. M. v knjigi „ŠKOF ROŽMAN III.“.

Pri vestnem branju ŠR III. sem na strani 308 odkril trditev, ki ni v skladu z originalom. Morda je to zakrivil „tiskarski škraf“ brez Kolaričeve vednosti. Je pa napaka, ki jo je treba resnici na ljubo in v obrambo Rožmanove doslednosti popraviti.

ŠR III. stran 308, 32. vrsta:

„V odgovoru Borisu Kidriču škof Rožman na koncu izjavlja: „Škof na Mikuževo prošnjo res ni poslal v partizane nobenega duhovnika, *kakor jih je pošiljal v druge oborožene edinice*, na Mikužev poziv pa se iz ljubljanske škofije ni oglasil noben duhovnik, ki bi šel prostovoljno v partizane.“ 159. (Podčrt. jaz)

Kje je Dr. Jakob Kolarič, C. M. dobil ta škofov citat?

V opombi štev. 159, stran 774, beremo: „159 ‚Slovenec v Tirolah‘, štev. 3. 19. avgusta 1945. — ‚Slovenec v Tirolah‘ je bil eden izmed listov slovenskih beguncev v Avstriji, ki so kmalu po prihodu beguncev v Avstrijo začeli izhajati kot razmnoženina. — Upamo, da smo z novimi podatki in ugotovitvami popravili in dopolnili naša izvajanja v ŠR II., 117-119 o vprašanju vojaških kuratov pri partizanih, posebej glede kurata Metoda Mikuža.“

„Slovenec v Tirolah“ je izhajal v Anrasu na Vzhodnem Tirolskem v času škofovega bivanja v tej prijazni vasi. Matrice sem tipkal in list razmnoževal v anraški občinski pisarni. Tudi sem jaz poslal dobesedni prepis članka: „Pripombe k trditvam Borisa Kidriča na ljubljanskem kongresu OF“ Dr. Jakobu Kolariču v št. Jakob na Koroškem.

Resnici in zgodovini na ljubo sem dolžan popraviti napako ŠR III., stran 308, vrsta 32, ki *popolnoma zaobrne namen* škofovega odgovora Kidriču glede kuratov v oboroženih edinicah!

Kako je prišel škofov „Odgovor Borisu Kidriču“ v moje roke?

Nekaj dni pred škofovim odhodom v Celovec v avgustu 1945 je škof Gregorij Rožman prišel h „Geigerju“, kjer sem stanoval in me prosil, naj bi objavil njegov rokopis: „Pripombe k trditvam Borisa Kidriča na ljubljanskem kongresu OF“ v „Slovincu v Tirolah“.

V čast mi je bilo, da sem mogel škofov rokopis objaviti v „Slovincu v Tirolah“. Na njegovo zahtevo sem škofu rokopis po natipkanju matrice takoj vrnil.

Mislím, da je prav, da objavim škofov „odgovor“ v celoti, kot je napisan na straneh 2, 3, 4. v „Slovincu v Tirolah“, številka 3, 19. avgusta 1945.

PRIPOMBE K TRDITVAM BORISA KIDRIČA
NA LJUBLJANSKEM KONGRESU OF.

D E J S T V A

1. Če je res, kakor trdi Kidrič, da so že v prvih mesecih organizacije in snovanja OF intenzivno razpravljali z uglednimi katoliškimi duhovniki, ki so imeli dostop do svojega škofa in so škofa sproti informirali, potem stoji dejstvo, da k škofu ni prišel noben duhovnik, ki bi ga bil informiral o načrtih OF in njenem delu, ali ki bi svetoval škofu sodelovanje. Šele leta 1945. je škof od nekega laiškega udeleženca teh razgovorov zvedel, da so tedaj navzoči duhovniki — bilo jih je dvoje ali troje — izjavili, da kot duhovniki ne morejo sodelovati, ali še manj vstopiti v kakšen odbor, dasi je morda eden ali drugi delo OF spremljal s simpatijami.

2. Izvršni odbor je po Kidričevi trditvi poslal leta 1941 škofu dve pismi, na kateri ni prejel nobenega odgovora, in tudi krščanska socialistična skupina v OF je poslala dve pismi, ki sta ostali tudi brez odgovora.

D E J S T V A so: škofu je bilo prineseno od nekega redovnega duhovnika e n o pismo s pripombo, da mu je pismo izročil n e p o z n a n gospod s prošnjo, naj pismo odda škofu. Ko je škof tistega duhovnika vprašal, komu naj eventualno odgovor pošlje, je odgovoril: „Ne vem.“ Tako ni bilo škofu mogoče dati odgovora. V pismu je bilo rečeno, da bodo škofa o delu v OF redno obveščali. Toda ni bilo več nobenega poročila. Od štirih pisem, ki so bila baje poslana, je škof dobil v roke e n o pismo od „neznane“ gospoda. To je bilo leta 1941. Koncem leta 1944. je škof slučajno zvedel, da je bil „neznani“ gospod Srečko Žumer, torej bi se dalo sklepati, da je bilo to edino pismo od krščansko socialistične skupine v OF.

3. Dalje trdi Kidrič, da je izvršni odbor OF leta 1941. prosil škofa, naj sprejme njegove predstavnike, ki ga bodo informirali o namenih Narodno Osvobodilne Fronte, pa niso dobili odgovora.

D E J S T V O je: Prišel je k škofu njegov nameščeneec ing. Žumer Lojze s prošnjo, da bi sprejel zastopnike OF. Škof mu je odgovoril: „Vsakomur je dostop do škofa prost, tudi zastopnikom OF.“ Ko je hotel nadalje vedeti, k d a j bi jih škof sprejel, je dobil odgovor: „Kadar hočejo, ali utegnejo. Vsak dan od osmih zjutraj do osmih zvečer so vrata k škofu odprta.“ Pripomniti je treba, da tedaj še ni bilo nobene policijske straže v

škofijskem dvorcu in dostop k škofu brez kontrole. Napovedano zastopstvo k škofu nikdar ni prišlo.

4. Kidrič trdi, da škof ni maral poslati duhovnikov v partizane.

D E J S T V A : Škof ni p o š i l j a l duhovnikov nobeni oboroženi formaciji. Če so člani želeli duhovnika, je škof tistemu, ki se je sam odločil, da gre k njim, dal vsa potrebna dovoljenja. Tega načela se je držal dosledno. Vedel je, da so tudi med partizani verniki, ki si žele verske oskrbe, saj so bili med njimi prisiljeno mobilizirani, ubežniki iz nemške vojske (Gorenjci in Štajerci) in mnogi, ki so nasedli propagandi, da bo „čez tri mesece“ konec vojske in so šli v partizane v dobri veri itd. Bili so zaradi bojov v smrtni nevarnosti, za njihove duše bi bilo treba nujno skrbeti.

Prostovoljno je odšel v partizane duhovnik Metod Mikuž. Škof je čakal dolgo, preden je kaj ukrenil v njegovi zadevi. Šele, ko je od mnogih prič, ki so delovanje Mikuževo na različnih krajih videle in slišale, dobil stvarna poročila, da je Mikužev o d e l o v a n j e med partizani enako ničli, ampak da nastopa z govori, ki kažejo, da je priganjač komunistične partije, ne pa neodvisen oznanjevalec evangelija, ga je škof suspendiral. Škof na Mikuževo prošnjo res ni poslal v partizane nobenega duhovnika, kakor *jih ni pošiljal* v druge oborožene edinice — (podčrtal sem jaz. Prav tu je v ŠR III nesrečna napaka. Po Kolaričevi verziji *je* škof Rožman pošiljal duhovnike v druge oborožene edinice, kar seveda *ni res!*) —, na Mikužev poziv pa se iz ljubljanske škofije ni oglasil noben duhovnik, ki bi šel prostovoljno v partizane.

5. Komunistična partija je res poslala škofu pismo, ki po Kidričevi trditvi ni nič zaleгло. V pismu je bilo povabilo, naj škof pride na „položaj“ k zastopnikom KP na razgovor. Na ta skrivni položaj bi ga privedla posebna patrulja partizanskega odreda od kraja, kamor bi ga iz Ljubljane pripeljal zaupnik, ki mu je pismo prinesel. Za škofov obisk so obljubljali tajnost. Škof je prinašalcu odgovoril: „Sporočite podpisnikom, da škof sicer ne čuti nobene potrebe po razgovorih, če pa oni žele kak razgovor, jim je škof radevolje na razpolago, naj izvolijo priti, saj vedo, kje je škof. Tudi varno je zanje v Ljubljani, saj so bili ponovno v Ljubljani, kjer so se dovolj varno in javno kretali po mestu. Če pa iz kateregakoli razloga sami nočejo priti, naj pošljejo k škofu svoje pooblaščené zastopnike, ki jih imajo v Ljubljani. Da bi jih kdo okupatorju izdal, se ni bati, ker škof

ve, kako ga veže službena in duhovniška molčečnost.“ Ni bilo pa nikogar k škofu.

6. Pisanega škof načelno ni ničesar dajal iz rok, ne za OF, ne za KP. Ustnih dogovorov pa, ali niso jemali na znanje, ali pa jih jim njihovi odposlanci niso sporočali.

7. Zadostujejo ta dejstva. Glede ostalih trditev Kidričevih si more vsakdo, ki je zasledoval delovanje OF in KP (ali bolje KP v OF), sam ustvariti pravilno in dejstvom odgovarjajoče mnenje.

Iz zgornjega prepisa škofovega odgovora Kidriču čitatelj, ki je prebral ŠR III, spozna, da je Dr. Kolarič škofa v svoji knjigi napačno citiral. Če je to neljubu pomoto vnesel v besedilo „tiskarski škrt“ brez pisateljeve vednosti, potem Dr. Kolariču ne smem naprtiti krivde.

Če je pa avtor knjige ŠR III. zavestno spremenil nikalnico v trdilnik, je pa to seveda nad vse resna potvorba škofove trditve!

Z netočnim citatom je avtor ŠR III., stran 308, vrsta 32 zapeljal čitatelje v zmoto. Pri branju te vrste sem dobil vtis, da se Rožman „tega načela“ ni držal dosledno. Po Kolaričevi verziji citata je Rožman pošiljal kurate v „druge oborožene edinice“, ne pa k partizanom.

Če bi škof Rožman res zapisal: „kakor jih je pošiljal v druge oborožene edinice“, kar mu Kolarič vede ali nevede podtakne, potem bi bil škof ne samo pristranski, pač pa bi njegova trditev Kidriču v začetku odstavka pod števil. 4 bila kontradikcija.

„Škof ni pošiljal duhovnikov nobeni oboroženi formaciji... Tega načela se je držal dosledno.“

V knjigi ŠR II., stran 119 se Dr. Jakob Kolarič C. M. sam dobro zaveda načela škofove doslednosti, ko pravilno piše: „Ko bi bil ta duhovnik“ — (Metod Mikuž) — „svojo namero sporočil škofu, preden je odšel na teren, bi mu bil škof Rožman takrat dal na pot vsa pooblastila in svoj blagoslov, saj mu je blagor duš vedno bil najvišji zakon.“ Da, škofu Rožmanu je bilo zveličanje duš — tako partizanov kot borcev protikomunističnih formacij — kot vseh drugih vernikov NAJVIŠJI ZAKON!

S pomočjo škofovega odgovora Kidriču, ki sem ga dobesedno v tem spisu navedel, bi pa še rad opozoril na Kolaričevo opombo ŠR III., števil. 159, stran 774. Bereš jo lahko v začetku tega spisa.

Kolaričev trdilnik, se mi zdi, bolj pokvari kot popravi „naša izvajanja v ŠR II., 117-119 o vprašanju vojaških kuratov pri partizanih...“

Upam, da mi Dr. Jakob Kolarič CM ne bo štel v zlo, da sem njega in brave njegove knjige ŠR III opozoril na resno pomoto pri citiranju škofove pripombe. Mnenja sem, da je kritik, ki mu je resnica suprema lex, prijatelj in dobronik pisatelj kot bravečev, ki pazljivo čita njegovo knjigo.

LJUBELJ – KRAJ NESREČNEGA IMENA

(Nadaljevanje)

Prišel sem na mejo legalno kot kanadski državljani z legalno vizo: Uničeno — annule. In če bi slučajno moj prijatelj moral iti službeno naprej v Slovenijo, bi bil ostal na cesti s kovčki brez prevoznega sredstva. Pa bi tudi to nehumanost in prostaštvo razumel, ko bi bil politično kak sumljiv tip, ki rovari proti jugoslovanski državi, a vse, kar so mogli o meni odkriti, je to, da mi je menda jugoslovanski konzul v Torontu dal vizo, ne da bi bil prej vprašal v Ljubljano, če sem zaželen. Tako sem postal žrtev konzula, da sem se v moči njegove vize podal na pot ko sem se moral po drugi poti vrniti nazaj v Toronto, sem na račun komunističnih diktatorjev v Sloveniji utrpel tudi denarno škodo v znesku 641 dol.

Ta primer je pokazal, kako je jugoslovanska država še vedno tipično policijska država, v kateri mednarodni zakoni nič ne pomenijo, in da njihovi konzuli po drugih državah ne pomenijo dosti. Če je generalni konzul v Torontu delal nepostavno in mi dal vizo, katere ne bi smel, ne bi smeli za to mene kaznovati. Jaz sem ga za vizo le prosil, ne pa kakorkoli vplival nanj, naj mi jo da na nepostaven način. Avstrijci in koroški Slovenci so se silno čudili, ko sem jim vso zadevo razložil. Jugoslovanski konzulat v Celovcu se je tudi klavarno izkazal. Napovedal sem se prejšnji dan. Sprejela me je uradnica — Slovenka in povedala, da ni ne konzula ne vicekonzula doma, vedela je pa že za moj primer ter mi svetovala, naj pri njih znova začnem delati za vizo in bodo skušali ugotoviti, zakaj sem v Ljubljani nezaželen in če se jih bo dalo prepričati, da nisem nič nevaren, bodo svojo prepoved umaknili. Vprašal sem jo, koliko časa bo treba čakati, pa mi je rekla, da morda do dva tedna. Obenem mi je sama zatrdila, da sem žrtev torontskega konzula, ker mi je dal vizo, ne da bi prej vprašal, če sem v Ljubljani zaželen. A ker sem čutil, da je zadeva precej negotova, in ker sem imel vozni listek za nazaj najkasneje 27. septembra, sem ponovno posredovanje jugoslovanskega konzulata odklonil.

Doživel pa sem, kako pri jugoslovanskih oblasteh kanadsko ali ameriško državljanstvo malo pomeni, če si se rodil pod nesrečno zvezdo komunistične Jugoslavije. Ob razgovoru v Torontu so mi pametni ljudje svetovali, naj bi ta primer javil kandaskim oblastem. Nekateri so mi celo svetovali, naj bi najel kanadskega advokata in konzula tožil zaradi izgube denarja. A ker vem, da je konzul dobro hotel in je sedaj že tudi prestavljen, to ni na mestu. Glavni krivec je v domovini in slovenski špijoni v Torontu. Njihove policijske in nečloveške metode je treba obsoditi. In kanadske ter ameriške oblasti bi morale na jugoslovanskih konzulatih in pri ju-

goslovanskih oblasteh protestirati, naj upoštevajo človekove pravice kanadskih in ameriških državljanov. Kajti moj primer ni osamljen. Koliko Slovencev, ko so bili doma na obisku, so že klicali na notranjo upravo in jih tam zasliševali, kot da imajo nad njimi še vedno vse pravice. Potem naše ljudi silijo k špijonaži. Meni sta prišla povedat že dva župljana, ko sta se vrnila iz Slovenije, kako so ju na notranji upravi silili, naj me špijonirata in jim o meni vse poročata, a ta dva sta odklonila. Koliko jih pa špijonsko službo sprejme, zlasti še ko jim ponudijo kakšne usluge ali denar.

Kar smo Slovenci v Kanadi zgradili, pa naj bodo hiše, dvorane, cerkve in ostale kulturne, gospodarske in verske ustanove, smo vse z lastnimi močmi in z lastnimi denarnimi sredstvi dosegli. Rodna gruda in Izselseniški koledar sta pred leti celo pisala, da za nas ni bodočnosti v Kanadi in so nas črnili celo pred kanadskimi oblastmi.

In še danes zamlčujejo vse, kar so v Kanadi naredili protikomunistični Slovenci. Misijonar, ki je delal 27 let za Slovence v Torontu, jim ustanovil dve slovenski šoli, pomagal zgraditi dve cerkvi in dvorani in je bil pripravljen pomagati vsakemu Slovencu, ki se je k njemu zatekel za pomoč, ne glede na njegovo politično prepričanje, je za vse to delo v Ljubljani nezaželen, medtem ko tujci, zlasti Nemci, neprestano prihajajo kot zaželeni v Slovenijo, dasi so nam za časa druge svetovne vojne zlasti Nemci toliko hudega naredili. Dne 11. septembra, ko sem čakal na Ljubelju uro odgovora, da sem v Ljubljani nezaželen, se je zvrstilo na poti v Slovenijo na desetine Nemcev.

Pa naj po vsem tem še mislimo, da prihajajo k nam v Kanado z dobrimi nameni? Nekateri od kulturnikov pač, ne pa tisti, ki vse te nastope organizirajo. Vzemimo le silvestrovanje, ki so ga začeli organizirati v Torontu zadnja leta. Tako kulturo, kot jo prinesejo takrat, zmoremo mi sami. In ne le to: s tem silvestrovanjem finančno škodijo našim slovenskim organizacijam.

Bog daj, da bi prišel čas, ko se bomo res lahko prijateljsko povezovali z brati in sestrami v Sloveniji, da bomo iskreno zaželeni, kadar mi pridemo tja in prav tako oni, ko pridejo k nam. A da bo do tega moglo priti, se bodo morale slovenske oblasti odpovedati policijskim, špijonskim metodam in sprejeti osnovna načela demokracije in človekovih pravic. A prav ta primer, ki sem ga 11. septembra doživel na Ljubelju, priča, kako daleč so še slovenske oblasti do tega. Če so upale mene kot dokaj vidnega predstavnika slovenske skupnosti v Torontu kljub vizi zavriniti kot nezaželenega, naj vedo, da bo tudi slovenska skupnost v Torontu vedno bolj čuječa in da bodo oni, ki prihajajo k nam na zunaj v ovčjih oblačilih, pa so znotraj grabežljivi volkovi, vedno manj zaželeni.

$$a(Z) = R(Z) / R(N) = X(N) / X(Z)$$

Čuden naslov?

To je edina formula, ki je bila v latinskem, ne grškem zapisu, in sem jo našel v knjigi „Optical Radiation Measurements“, katero je pravkar izdala založba „Academic Press“ in je bila tiskana istočasno v Londonu, San Franciscu in New Yorku.

Je pa samo prva v seriji petih znanstvenih knjig, ki bodo izšle pri tej založbi in se bodo nanašale na naslednja področja:

Radiometrija

Merjenje in vrednotenje barv

Merjenje luminiscence

Vizualna merjenja

Fizični detektorji radiacije.

Knjiga obsega 335 strani znanstvenih razprav in je za navadnega zemljana v resnici „nezapopadljiva“.

Zakaj vam torej poročam o njej? Ker je njen avtor naš predsednik, soborec ing. *France Grum*, danes svetovno poznan znanstvenik in šef raziskovalnega laboratorija ameriške korporacije Kodak.

V uvodu pravi France, za katerega so nekateri „mislili“, da pri Kodaku fotografije povečuje, da je delal na tem projektu dve leti in pol. Če torej upoštevamo, da bodo sledile še štiri knjige, si lahko predstavljamo njegovo poklicno usposobljenost.

Veselimo se tega uspeha našega Franceta in mu želimo, da bi uspešno zaključil celoten projekt, saj bo s tem doprinesel tudi slovesu slovenskega imena. Obenem pa smo prepričani, da bo kljub temu delu in vsem drugim dolžnostim, ki jih opravlja, vselej našel čas tudi za našo stvar, da nam bo še vnaprej govoril na prireditvah in sestankih z isto prepričevalnostjo, s kakršno govori o svoji stroki na univerzah v Združenih državah, Parizu, Londonu, Zürichu ali Tokiu.

France, ponosni smo nate!

10. decembra 1979 je dopolnil 70 let soborec, bivši domobranski podčastnik Omahen Lojze, ki živi v Velikem Buenos Airesu.

80 let življenja je dopolnil 12. decembra t. l. naš odlični mladinski pesnik in pisatelj *Mirko Kunčič*. Slavljeneec je zvest čitatelj „Tabora“.

Obema slavljenecema tako Omahnu kot Kunčiču „Tabor“ pristrčno čestita k njunemu jubileju.

23. letni občni zbor Zveze Društev SPB - Tabor

Toronto — Canada — 8. september 1979.

Posvetitev občnega zbora:

23. letni redni občni zbor je bil posvečen vsem umrlim članom in ideji padlih domobrancev.

Danes tukaj zbrani smo živi dokaz, da Domobranstvo ni bilo uničeno v Vetrinju. Prestari smo, da bi se s puško in mitraljezom borili proti komunizmu; nadaljevati pa moramo borbo proti njemu s pisano besedo. Ostanimo čuvarji spominov onih naših, ki so dali svoja življenja za to domobransko idejo.

Smrt je bila letos milostna med nami; izgubili smo dva naša člana, katerih ne bomo mogli nadomestiti.

5. decembra lanskega leta je v Clevelandu umrl Tone Tomšič

2. aprila tega leta je pa v Argentini Bog poklical k sebi Skarlovnika Maksa.

Dnevni red 23. rednega občnega zbora

1. Otvoritev z molitvijo in posvetitev občnega zbora.
2. Izvolitev zapisnikarja in označitev zastopnikov raznih društev.
3. Kratek pozdravni nagovor.
4. Situacijsko poročilo (predsednik).
5. Predlogi in resolucije.
6. Razrešnica sedanjemu odboru.
7. Volitve novega odbora.
8. Novoizvoljeni predsednik prevzame vodstvo občnega zbora in poda kratek nagovor s prošnjo za sodelovanje in poživitev organizacije.
9. Slučajnosti.
10. Zaključek s pesmijo.

Pozdravni nagovor:

Dragi borci in prijatelji:

Letos poteka točno 25 let, odkar so bili storjeni prvi koraki za ustanovitev organizacije bivših protikomunističnih borcev. Organizacijske priprave so potekale kar dve leti, predno je bil sklican prvi, ustanovni občni zbor, na katerem smo sprejeli pravila in določili organizacijski statut poslovanja.

Zbrali smo se, da ohranimo tisto vzvišeno idejo, za katero so naši najboljši padli; zbrali, da po danih nam možnostih nadaljujemo delo in boj za osvoboditev slovenskega naroda. Zbrali smo se, da poskrbimo za naše

invalidi in sirote; žrli, da ohranimo zgodovinsko čisto resnico o borbi in trpljenju slovenskega naroda v dobi komunistične revolucije.

Dejstvo, da smo danes zbrani na tem 23. rednem obnem zboru, je dokaz, da organizacija živi in da ideje, zaradi katerih smo se pred četrt stoletja začeli zbirati, še niso mrtve, da v nas še tli iskrica tistega idealizma, ki nas je v dobi revolucije privedla na skupni imenovalec. Če bi danes hoteli narediti bilanco stanja organizacije, bi nekako takole sumirali današnjo situacijo:

Lepo smo tekom let skrbeli za naše invalide in sirote.

(Desetine tisočev smo zbrali njim v pomoč in uteho.)

V zadnjih 4 letih smo poslali sledeče podpore našim potrebnim:

1975/76	1.741.48 dol.
1976/77	2.441.14 dol.
1977/78	2.561.17 dol.
1978/79	3.087.00 dol.

Skupno 9.830.79 dolarjev

V tej vsoti niso vštete podpore, katere pošiljajo posamezna krajevna društva.

Trudili smo se, da za zgodovino ohranimo podatke, ki jih bo nekoč — ni važno, kdaj — nekdo uporabil, ki pričajo čisto resnico o borbi in pokolu slovenske mladine — slovenskega domobranstva.

Izdali smo lepo število knjig, brošur, spomenic, zbornikov itd.

Gojili in ohranjali smo tisto prijateljstvo med nami, ki nas je nekoč družilo v borbi proti komunizmu.

Vprašajmo se danes, ali je to dovolj, ali je naša zavest še tako trdna, kot je bila pred 25 in več leti? Ali smo bodočim zgodovinarjem res dali dovolj objektivnega materiala za resnični opis tiste črne dobe v zgodovini slovenskega naroda? Smo znali našo borbo prenesti iz preteklosti v sedanjost? Je naš odnos do razvoja doma in v svetu, kot tudi med nami samimi, v skladu z zahtevami današnjega časa in okolja?

Skušajmo odgovoriti na ta vprašanja vsak zase in potem vsi skupaj. Zdi se, da bi z lahkoto mogli odgovoriti na vse to, če se res poglobimo vase. Kar se tiče zgodovinskih podatkov, je tako: Če si sami ne lažemo, da je domobranstvo res pomenilo nekaj edinstvenega v slovenski narodni zgodovini, potem moramo dati od sebe še mnogo več, kot smo dosedaj storili; to je naloga nas vseh.

Naša zavest: zdi se, da je tu danes še mnogo prostora za izboljšanje. Med nami ni več tistega zagona, kot smo ga imeli nekoč, ni več tiste pripravljenosti, žrtvovati in delati za idejo, ki so našim padlim bile tako vzvišene, da so zanjo umrli. Postarali smo se, postali smo okorni, mlačni, nestrni. Vsaka stvar, ki ni slučajno po naši volji, nam takoj požene kri v glavo. Vedno manj je volje za delo v organizaciji; nekateri pa so prišli že tako daleč,

da se sramujejo priznati, da so bili domobranci. Vse premalo vidimo, kaj se okoli nas dogaja, in premalo se zavedamo, da današnji čas zahteva od nas novo taktiko borbe proti komunizmu; zahteva, da izkušnje preteklosti koristno uporabimo za bodoče načrte, ne pa da trdovratno visimo na tem, kar je bilo pred 35 leti. Le pogledjte na komuniste in na njihovo delo, ne le doma, pač pa tu med nami! Oni nenehno sejejo ljuljko sovraštva in nestrpnosti med nas; kajti oni so mojstri spreminjanja taktike krajem in časom primerno. Njih delo temelji na elastični taktiki, ki jo prilagodijo tako, da je njih uspeh zasiguran. Le učimo se od njih v tem oziru! Vedimo, da komunistom ni ničesar ljubše kot to, da smo mi med seboj razdvojeni, šibki in okoreli. Zdi se, da komunisti v tem oziru tudi uspevajo in počasi ter sigurno nadaljujejo z nevtraliziranjem protikomunistične emigracije.

Bratje, ne dopustimo, da bi komunisti uspevali med nami; zaježimo in ustavimo njihove navale! Zavedajmo se, da je dolžnost vse emigracije, ne le tvoja in moja, boriti se proti komunizmu. Spoznajmo vendar, da je domobranstvo bilo vseslovensko, in zato naj tudi naša organizacija deluje tako in na istih principih. V naši organizaciji naj ne bo sektaštva ali strankarstva; toda naši člani morajo imeti popolno svobodo udejstvovati se v katerikoli slovenski protikomunistični (stranki), samo da je taka organizacija protikomunistična. Razumeti moramo to razliko in jo spoštovati. Proč s hudo jezo, proč z napadanjem tega ali onega in ne izgublajmo se v nepomembnostih, ki dostikrat rodijo jezo in ustvarjajo sovraštvo med nami. Edino, kar je važno, je to, da Tabor ostane vseslovenskega značaja, kot nekoč domobranstvo; toda vsaka druga organizacija ima tudi pravico za svoj obstoj in za svoj delokrog. Kadar govorimo v imenu Tabora, smo le Taborjani; če pa se poleg tega udejstvujemo kot posamezniki še kje drugje, se pa ravnamo po pravilih in nalogah tiste organizacije in tedaj ne govorimo v imenu Tabora! Če bomo tako delovali, potem bomo odstranili marsikake prepreke, ki nas danes ločijo, ki razburjajo duha, nas razdvajajo in koristijo edinole komunistom.

Bodimo ponosni na naše domobranstvo!

Otresimo se nestrpnosti, odstranimo izmed nas osebna sovraštva in napade, združimo se in bodimo vedno pripravljeni delovati z vsemi in vsakim, ki je voljan boriti se za resnično svobodo slovenskega naroda! Le združeni in v sodelovanju z vsemi zdravimi slovenskimi silami bo naš boj imel svoj učinek in bo komunistična propaganda med nami začela usihati. Pred nami so odločilni trenutki, ki bodo od nas terjali celega človeka, ne pa razdvojencev in mlačnežev. Kot vredni domobranci ostanimo zvesti našim geslom:

BOG — NAROD — DOMOVINA

Poročilo Zgodovinskega referata ZDSPB Tabor:

Delo zgodovinskega referata v pretekli poslovni dobi je bilo v glavnem tudi istovetno z delom tiskovnega referata.

Zbiranje podatkov za Matico mrtvih je skoraj povsem zastalo; zato v zaključeni poslovni dobi ni bilo objavljenih nič novih imen, čeprav se jih je nekaj nabralo v arhivu. Še vedno pa so neobdelana nekatera področja, predvsem še Gorenjsko domobranstvo.

Za prihodnjo poslovno dobo bo treba najti sredstva in načine, kako bi se dalo okoristiti z dokumenti, ki so zdaj dostopni v britanskih in ameriških arhivih.

V okviru zgodovinskega referata je nadalje izšla v angleščini pisana knjiga „The Orchard“, ki naj bi bila namenjena predvsem našim ameriškim prijateljem, v pripravi pa je tudi širša, dokumentarno pisana knjiga, prav tako v angleščini, ki bo predvidoma izšla v prihodnji poslovni dobi.

Delo v zgodovinskem in tiskovnem referatu bo vse bolj in bolj počivalo na redkih posameznikih. Ponovno pa je treba poudariti, da delo za zbiranje podatkov o Matici mrtvih še ni zaključeno, in tu lahko pomaga vsak posameznik.

Občnemu zboru želimo, da bi uspešno rešil vsa vprašanja, pred katerimi stoji organizacija, in začrtal pot za bodočo poslovno dobo, ki bo vsebovala tudi proslavo 35-letnice Vetrinske tragedije, temeljnega kamna našega delovanja, pa stoletnice rojstva inspiratorja, ustanovitelja in vrhovnega poveljnika slovenskega domobranstva, prvega slovenskega prezidenta, generala Leona Rupnika.

Resolucija:

V zavesti, da je potekla doba ene generacije od usodnih dogodkov, na katerih temelji naše današnje delovanje, pozivajo delegati 23. rednega občnega zbora TABOR-a ZDSPB vse krajevne odbore in poverjenišтва in vse člane Tabora ZDSPB, da

1. vztrajajo na načelih, ki si jih je naša organizacija postavila ob ustanovitvi in kasnejši reorganizaciji;
2. podpirajo še vnaprej delovanje socialnega sklada in opozarjajo njegovo upravo na pomoči potrebne soborce;
3. podvojijo prizadevanje za registracijo vseh žrtev komunistične revolucije v Matici mrtvih;
4. podvojijo prizadevanje, da bo resnica o komunistični revoluciji v domovini, podprta z zdaj dostopnimi dokumenti, zmagala in dosegla revizijo najnovejše zgodovine slovenskega naroda. V teh prizadevanjih nam bo dobrodošlo tudi sodelovanje katerekoli slovenske zdomske organizacije.

Občni zbor je izvolil sledeči novi odbor:

Predsednik: France Grum

Podpredsednika: Milan Zajec in Anton Matičič

Tajnik: Florjan Slak

Blagajnik in Soc. referent: Ivan Palčič

Zgod. referent: Stane Pleško

Odbornika: Stane Lamovšek in Anton Plut

Nadzorni odbor: Ivan Korošec, Francec Dejak in Jože Cerar.

Občni zbor TABOR ZDSPB

Poročilo iz Toronta

Kanada in še posebej provinca Ontario z glavnim mestom Toronto je tekom zadnjih 20 let postala center slovenskih naseljencev; tako po številu, kot po raznovrstnosti. Poleg stare generacije, ki se je tu naselila takoj po 1. svetovni vojni, imamo v Ontario povojno emigracijo, ki je izrazito *ideološka* in je prihajala od 1948. pa do 1957. leta. Poleg te je *politično-ekonomska*, ki se je naseljevala od leta 1957 pa do nekaj let nazaj, ko je preseljevanje iz Slovenije v Kanado prenehalo, ker so se ekonomske prilike v tej deželi precej poslabšale.

Med kanadskimi Slovenci se je razvilo močno versko in kulturno, do neke mere pa tudi politično delovanje. To zadnje nas politične naseljence najbolj zanima, zato hočemo ta razvoj nekoliko opisati; to predvsem v informacijo tistim, ki jih to zanima, a nimajo prilike, da se sami znajdejo na tem področju.

Najprej pogledjmo društva, ki odločno odklanjajo domačo diktaturo in še posebej vmešavanje KPS potom Izseljenske Matice v njihovo delovanje:

Domobranski društvi TABOR SPB in VESTNIK delujeta v Torontu že nad 23 let. Skrbita za vsakoletne proslave v spomin pomorjenim žrtvam rdeče revolucije. Zadnja leta imata skupni odbor, ki skrbi za Spominski križ v Midlandu, ob katerem se zdaj že nekaj let vsako drugo nedeljo v septembru vrši spominska proslava za naše mrtve, ki zelo razgiba naše občestvo.

Striktno politično delujeta stranki SLS in SLOVENSKA NARODNA ZVEZA, ki izdaja svoj mesečnik Slovenska država; do neke mere tudi SDS.

Obe SLOVENSKI POSOJILNICI sta postali finančni steber Slovencev in je treba priznati, da obe vedno podpirata težnje slovenske demokratske strani.

SLOVENSKI DOM na Pape Ave. v Torontu je dosleden demokratski liniji. Svoje prostore daje na razpolago vsem demokratskim prireditvam, odklanja sopotniške in predvsem take, ki so slovenski demokratski opoziciji nasprotni. Naj bo tu zapisano, da je škoda, da je dom tako skromen. Dom bi bilo treba prodati in zgraditi novega, večjega, morda v zapadnem delu mesta, kjer je slovenski živelj najbolj močan.

SLOVENSKO DRUŠTVO BARAGA na slovenskem letovišču pri Boltonu vsako leto prireja Slovenski dan, ki je višek slovenskih demokratskih prireditev. Ta dan je postal nekaka središčna letna prireditev, na katero pridejo rojaki iz vsega Ontaria.

SLOVENSKE ŽUPNIJE s svojimi verskimi organizacijami se v glavnem drže svojega delokroga v petih župnijah, letoviških in sobotnih šolah. Župnije predstavljajo steber, ki nudi oporo verskemu, kulturnemu in družabnemu razvoju. V odnosu do domovinskega režima skušajo biti korektne, da ne pride do kakšne konfrontacije, vendar so uspele ohraniti svojo neodvisnost. Četudi je konzulat napravil gotove poizkuse, pridobiti duhovnike, do zdaj ni videti, da bi koga imeli v svojih mrežah. Župnije ohranjajo tudi narodno zavest v prvi vrsti s šolami; pa tudi v dvoranah in na letoviških je izobešena slovenska zastava, kot je to običaj za etnične župnije v Kanadi in v USA. Čudno izjemo v tem opazamo samo v župnijski dvorani Marije Pomagaj na Manning Ave. v Torontu in v Winnipegu. Pozivanje na slovensko zavest prizadetih župnikov zveni prazno in neprepričljivo, če sami nimajo toliko zavesti, da bi izobesili slovensko zastavo na mesto, kamor spada. Nekakšni trakovi v narodnih barvah niso na mestu.

Med laična društva štejemo:

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO SIMON GREGORČIČ, ki je eno najstarejših poveljnih društev. To društvo je šlo že skozi vse faze politične orientiranosti. Pred desetimi in več leti je izgledalo, da bodo popolnoma padli pod vpliv levičarjev, vendar so se jih uspeli znebiti. Potem je postalo nekako nevtrarno, kar je še danes, in ga ne moreš šteti med levičarska niti med demokratska društva. — V odboru so nekateri, ki hočejo društvo na svojo roko zapeljati v režimske vode, vendar se jim to do zdaj še ni posrečilo. Kljub vsemu pa nisi nikoli gotov, da na njihovih prireditvah ni navzoč kak častni gost s konzulata ali SIM (Slovenska Izselska Matica). Vsekakor društvo nima poguma izobesiti slovenske zastave, zato bi bilo bolj prav, če bi ostalo pri starem imenu Društvo Simon Gregorčič.

PREKMURSKO DRUŠTVO VEČERNI ZVON se zvesto drži svojega regionalnega značaja; kot tako razmeroma dobro uspeva. Na prireditvah tega društva se ljudje dobro počutijo. Z raznimi „kulturnimi“ prireditvami so to društvo že večkrat poizkusili speljati v režimske vode. Da jim to ni uspelo, se je treba zahvaliti nekaj odličnim članom, ki hočejo društvu ohraniti demokratski značaj in odklanjajo sodelovanje s SIM, oziroma z njihovimi zastopniki v Torontu.

HOLIDAY GARDENS SLOVENIAN COUNTRY CLUB ima za seboj že 20 let aktivnega dela in verno sledi svojemu namenu. S strani bivšega predsednika je bil poizkus za sodelovanje z levičarji, a ni uspel. Na prireditvah imajo izobešeno kanadsko zastavo, slovenska pa je nakazana v formi trakov, kar je tipična rešitev političnih opreznih.

SLOVENSKO LOVSKO IN RIBIŠKO DRUŠTVO v Allistonu, Ontario, se posebno zadnja leta zelo hitro krepi in je že preraslo vsa druga društva v Ontariu. Njihov lovski dom in teren z velikim bazenom, športnimi in otroškimi igrišči ima veliko vrednost. Uspeh društva pa je gotovo v tem, ker je odbor znal aktivizirati svoje člane do take mere, da vsi delajo samo

za napredek društva. Društvo lepo sodeluje z drugimi društvi in župnijami. Z levičarji se ne vežejo; edino, kar moti, pa je dejstvo, da tudi na tem letovišču, ki se imenuje slovensko, vihra kanadska zastava, slovenske pa ni. Med člani je skupina ljudi, katere to moti, a nimajo toliko poguma, da bi to na miren in demokratski način uredili. Če ne več, cela zadeva kaže na slovenski kompleks manjvrednosti. Upajmo, da bo le prišlo do razvoja in bo večina odločila kot za verske obrede tudi za narodni simbol, ki je bistven in v skladu z imenom društva.

MUZIKALNI ANSAMBLI so med nami zelo številni; verjetno jih je že blizu dvajset. Škoda, da se naš najboljši človek, A. Blumauer, drži ob strani. Mnogi ansambli hodijo igrati tudi v Slovenijo, kar jim nihče ne oporeka, problem pa nastane, če hodijo nastopati na prireditve, kot je n. pr. dan borcev v Škofji Loki. Zadnje čase je čutiti, da naši domovi na željo članov takih ansamblov ne vidijo radi.

Prav je, da kot demokrati omenimo tudi levičarska in sopotniška društva:

SLOVENSKI KLUB „LIPA PARK“ iz St. Catharines je najvidnejši te vrste. V zadnjem času so se popolnoma podali v levi tabor, pa naj še tako trdijo, da politika ni njihov delokrog. Ko prirejajo režimski Cankarjev dan, so vedno navzoči častni gostje s konzulata in tudi drugi levičarski elementi. Društvo najožje sodeluje s SIM potem njihove torontske organizacije in je to edini slovenski klub, ki sodeluje pri Kanadsko-Jugoslovanskem dnevu na dan borca. Ta dan je organiziran po društvu Bratsko Jedinstvo; s tega dne gre redno čestitka rdečemu cesarju v Beograd.

VZAJEMNA PODPORNA ZVEZA BLEDE je edino večje društvo, ki izvira še izpred konca 2. svetovne vojne; je torej delo in zasluga starih naseljencev. Kot bratska podporna organizacija ni nikdar oživela, ker v sedanjem času usluge, ki jih društvo more nuditi, niso tako nujno potrebne kot pred 40 leti. O društvu je bilo že večkrat govora, da je levičarsko usmerjeno, odnosno v rokah levičarjev, vendar prave osnove za to ni bilo. Zdaj pa se je položaj spremenil: nova uprava, ki se nahaja izven Toronta, med Hamiltonom in St. Catharines-om, poizkuša speljati društvo v rdeče vode. Na njihovih prireditvah so gostje s konzulata, neki njihov odsek proti pravilom društva prireja ateistično proslavo dedka mraza in kar je najhuje, društvo hoče v svojo značko uvesti zastavo z rdečo zvezdo. Na konvenciji je bil ta znak odobren, čeravno v pravilih društva piše, da se društvo ne bo pečalo s političnimi ali verskimi zadevami in se bo izogibalo kontroverznih zadev. Obsodbe vredno je, da so v upravi (odboru) in so za rdečo zvezdo volili tudi ljudje, ki so se borili proti komunizmu, ali pa imajo med svojimi sorodniki žrtve rdeče revolucije. Kljub temu je še vedno upanje, da bo odbor to svoje stališče spremenil, ker bo sice članstvo omejeno samo na nekaj „naprednih“.

KANADSKO-SLOVENSKA SKUPINA ZA POLITIČNE IZMENJAVE

je društvo, ki se uradno sicer imenuje Kanadsko-Slovenska skupina za kulturne izmenjave, toda je aktivnost društva tako jasna, da ni nobenega dvoma, da imamo v tem društvu najbolj direktnega zastopnika SIM, odnosno KPS. Ta organizacija nima članstva, ampak samo odbornike, ki pa so trdno vodeni po zgrajenih komunistih. Naloga tega društva je, zavesti čim več drugih društev pod režimski vpliv, čeravno je vse lepo zakamuflirano z obiski ansamblov in oktetov iz domovine. Organizacija uživa popolno podporo konzulata, kar velja tudi za njihove prireditve in obiske v domovino. Do zdaj je še vsak tak kulturni obisk bil spremljan po zaupniku SIM-e, ki ima potem redno sestanke, katere organizira SIM. Pod pretvezo kulturnega sodelovanja vedno skušajo, pridobiti tudi druga društva, kar jim je delno že tudi uspelo, vendar ne do take mere, kot si oni želijo.

Zgornje poročilo je napisano v informacijo Slovincem v Toronto in sploh v Ontario. Res je, da se mnogi naši ljudje politično vsaj na zunaj nočejo pokazati, prav tako pa tudi nočejo postati plen raznim rdečim hujskačem, katerih je med nami vedno več. Naš namen je, nuditi našim ljudem tozadevno informacijo, kajti če bodo vedeli, s kom imajo opravka, bo delo komunističnim agentom med nami vsaj otežkočeno, če ne onemogočeno.

Odbor Tabor SPB, Toronto.

Naše romanje

Kot vsako leto, smo Slovenci iz Ontario tudi letos 9. septembra romali k božjepotni cerkvi kanadskih mučencev v Midland. Ljudi je bilo zelo veliko, vendar smo pogrešali marsikoga, ki bi moral biti tam. Najprej smo pri Spominskem križu imeli kratko svečanost v spomin žrtvam komunistične revolucije. Predsednik Vestnika je pozdravil romarje in omenil, da je tudi slovenska mladina doma peš romala z Gorenjske v Kočevski Rog. Potem je Petričeva mama, kateri je revolucija vzela štiri sinove, pred križ položila venec rdečih nageljnov. Za njo je g. V. Čekuta recitiral Molitev. Sledil je govor (ki ga prinašamo na drugem mestu), za zaključek pa so še peveci odpeli dve rodoljubni pesmi.

Po proslavi smo skupno zmolili križev pot ob štirinajstih postajah, ki se vrste v bregu nad cerkvijo.

Ob pol dveh popoldne je bila sv. maša, katero je opravil škof dr. Lojze Ambrožič ob asistenci č. gg. Klemenčiča, Časla in Ceglarja. Cerkev je bila nabito polna.

Kot povedo poročila iz Slovenije, gresta domačemu režimu to naše romanje in še posebej spominski križ zelo na živce. To je znak, da je to nekaj dobrega; zato smo se že zdaj odločili, da bomo za drugo leto to vse-slovensko romanje še bolje pripravili, saj bo v spomin na 35-letnico Vetrinja. Že zdaj vabimo rojake iz Ontario in one iz U. S. A., da se nam drugo leto pridružijo v še večjem številu.

Odbor Tabora SPB — Toronto

Domobranski banket

Krajevna organizacija Tabora v Torontu je tudi letos priredila svoj banket. Letos je bil v soboto, 6. oktobra. Še nekaj dni pred banketom je kazalo, da bomo slabo opravili, ker je zelo veliko naših ljudi šlo zapirat svoje letne hišice, lovci pa na lov. Hvala Bogu so se v toliko večjem številu odzvali soborci iz drugih krajev in napolnili dvorano; iz 300 milj oddaljenega Clevelanda jih je bilo kar 19, eden je priletel iz Montreala, zelo veliko pa tudi iz St. Catharines-a, Hamiltona, Burlingtona, Guelpha, Oshawe in od drugod. Bila je vesela družba starih znancev in soborcev. Med nami je bil tudi dr. Koce, ki je bil tu na obisku iz Avstralije.

Tem potom bi se rad zahvalil našim dobrim kuharicam, ki so nam pripravile tako okusno večerjo, našim mladim dekletom za postrežbo, možem v baru, godcem za poskočno muziko in našim gospem, ki so prinesle toliko peciva in drugih dobrot.

Drugo leto bo „zahvalni dan“ en teden pozneje, zato bo odpadel marsikak izgovor in upam, da bo naša družba še bolj številna, kar bo v pomoč našim potrebnim.

„SLIKA MARIJE POMAGAJ Z BREZIJ NA ORLOVEM VRHU“

(Dopolnilo, ki ga je prejelo uredništvo Tabora)

„Če sem se zmotil, posvari me! Če sem z zmoto komu škodoval, sem mu voljan škodo popraviti!“ (Job 34, 32).

Te besede, ki jih najdemo v Jobovi knjigi, so me opozorile na opis Slike Marije Pomagaj z Brezij na Orlovem vrhu, ki ga je „TABOR“ objavil v številki 9. septembra 1979.

Pri naštevanju slovenskih duhovnikov, ki jih je bil nadškof Mitty sprejel v San Francisco, sem na strani 222 v 35. vrsti, na žalost, zaradi šibkosti spomina, pozabil imenovati Dr. JOŽETA GOLETA, STD. Naj mi č. g. Gole ne zameri in naj mi oprosti nesrečno napako. Nadškof Mitty je torej sprejel 14 slovenskih duhovnikov-beguncev, ne 13, kot sem pomočoma v spisu omenil.

Vam, gospod urednik, kot Vašim sodelavcem in vsem bralcem „TABOR-a“ pa želim blagoslovljene božične praznike in mirno ter srečno novo leto! Naj nam Gospod Jezus Kristus, Kralj vesoljstva, v letu 1980 — obhajali bomo 35. letnico pokola slovenskih Domobrancev in našega begunstva — podeli milost, da bo njegovo „Kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravičnosti, ljubezni in miru“ rastlo v naših dušah. In združeni z Marijo Pomagaj z Brezij, Kraljico Slovencev, naj njenega Sina božje Kraljestvo obrodi v nas obilne sadove!

Prisrčno pozdravljeni.

Vdani,

Mirko Kozina l. r.

PISMO IZ TORONTA

Počitnice so za nami.

Letos smo imeli zelo veliko obiskov iz domovine, iz Združenih Držav Amerike in celo iz Argentine.

Iz daljne Argentine so prileteli: Ivan Korošec z družino, za njimi pa Vencelj Dolenc in Matevž Potočnik. Ti slovenski „Argentinci“ so na nas napravili poseben vtis. Dobili smo se stari znanci in soborci. Lepo je bilo, ko smo obujali spomine na dni naše mladosti, si izmenjavali vsakdanje skrbi in težave, ki teže nas na severu in one pod južnim soncem. V enem pa smo si še vedno edini; tako zdaj, kot smo bili pred 34 leti: naša borba proti komunizmu je bila pravilna, za dobro stvar smo se borili! Ko se dan za dnem z bolečino spominjamo, kaj so komunisti naredili z našimi soborci-domobranci, nas ni strah, ampak mirnih oči gledamo v bodočnost, ki bo v rokah svobodnih ljudi. Če temu dodam še besede naših prijateljev od doma, ki so zvene kot prošnja poštenjakov: „Fantje, držite! Komunisti doma se boje že vašega imena! Ni važno, koliko naredite, glavno je, da ostanete organizirani!“, — potem naši stiski rok ob slovesu niso bili nič drugega, kot ponovna potrditev zvestobe, ki smo jo nekdaj obljubili umirajočim bratom in zaslužnjeni domovini: „Za vas, bratje in sestre, za naš dom in domovino bomo zahtevali pravico, dokler zločin nad našim narodom ne bo kaznovan!“

Ivan, Vencelj, Matevž in z nami vsi drugi, ki smo šč, kar smo bili — ali ni tako!? — Za Boga — Narod — Domovino ...gremo naprej!

Soborci iz Toronta.

Spoštovano uredništvo Tabor!

Ko Vam pišem tole pismo, imam v mislih letošnjo Nobelovo nagrajenko za mir, mater Terezijo, vzgled požrtvovalnosti in ljubezni do bližnjega.

Tudi vi, protikomunistični borci onkraj oceana, radi sledite njenemu zgledu, ko polagate vso skrb in pomoč vašim invalidom domobrancem. Čestitam.

Še otrok sem poslušal starejše ljudi govoriti, da laž in prevara ne stojita na trdni podlagi, ker jih resnica in pravica končno le premagata. V to ugotovitev sem vedno verjel, zlasti pa verjamem sedaj, ko prebiram strani vašega Tabora, in sem prepričan, da ste preživeli domobranci že štiriintri-deset let po Vetrinjski tragediji v službi resnice in pravice. To potrjujejo mnogi tehtni članki na straneh vašega glasila, kjer tudi lepih pesmi, kot so Jeručeve, ne manjka. Še prav posebej pa so zanimivi prispevki dr. Stanka Kocipra „Usodni dnevi — usodni koraki“. Iz teh dokumentarnih, to je znano-stveno opisanih dogodkov dojemam popolnejšo sliko, ki predstavlja tujo okupacijo, komunistično revolucijo in kot posledica te, nujen nastanek slovenskega domobranstva po inspiraciji generala Rupnika, katerega je N. O. za

Slovenijo 3. maja 1945 odstavil... Sedaj lažje razumem, zakaj in kako je prišlo do Vetrinjske tragedije.

Zgodovina, ki jo pišete že dolgo let na straneh vašega Tabora, ne utegne zadovoljiti vseh; zlasti tistih, ki jo že a priori odklanjajo, ker to ne ustreza njih željam. Bo pa nedvomno imela močan vpliv na mlade rodove Slovencev doma, ker tile razen pristranske komunistične ne bi mogli poznati nobene druge.

Ker mi je direktno sodelovanje z Vami iz raznih vzrokov še nemogoče, Vam v dokaz hvaležnosti za Vaše plodno delo v korist objektivne zgodovine medvojnih let poklanjam skromno darilo 100 DM.

Vas in vse sotrudnike zbrane v Taboru iskreno
pozdravljam

Vaš Jože Bele
Mannheim, 24. oktober 1979.

Staniša Vlahović

AUDIATUR ET ALTERA PARS – Britanska medvojna politika v Jugoslaviji

V prejšnji številki smo prinesli slovenski prevod razprave, ki jo je o britanski medvojni politiki v Jugoslaviji priobčila *Elizabeth Barker* v reviji *The SOUTH SLAV JOURNAL*. Danes prinašamo prav tako dobesedni slovenski prevod odgovora, ki ga je tudi v angleščini priobčil *Staniša Vlahović* v isti reviji (Vol. 2, No. 3, London, July 1979). Če bomo okoli tega vprašanja zasledili še več odmevov, bomo naše bralce držali na tekočem tudi nadalje. — *Op. uređ.*

Zgodovina angleško-jugoslovanskih odnosov v tej dobi je zamotana, ne toliko zaradi navadnih laži (čeprav jih je mnogo), kot zaradi pol-resnic, zmaličenih resnic in sektaškega pisanja. Na britanski strani so to pozornico preko trideset let obvladovali pisci, ki so bili na ta ali drug način sami zamešani v jugoslovanske medvojne zadeve in jih je podpirala tudi uradna politika britanske vlade do Jugoslavije. Ti ljudje so kar iz navade delili ljudi, voditelje in politične akcije medvojne Jugoslavije v udobne, čeprav vprašljive kategorije. Merilo je bilo preprosto: ločili so ovce od kozlov, to je tiste, ki so bili v skladu z britansko politiko, pa one, ki ji niso odgovarjali. Končni rezultat tega šablonskega mišljenja in mešanja je enostransko prikazovanje dogodkov; zgodovina v eni sami dimenziji.

Na jugoslovanski strani pa je komunistični režim, ki se mora za svojo zmago zahvaliti prav britanski vladi, uzakonil lastno resnico o medvojnih dogodkih. V precejšnjem obsegu se ta krije z uradno britansko verzijo ali pa jo dopolnjuje.

Toda zdaj so v javnem arhivu na razpolago klasificirani dokumenti

— ali vsaj tisti, kar jih je pač še ostalo —, katere je treba preučiti in tako uradno verzijo zgodovine postaviti v novo luč, na nove osnove in jo podvreči ponovni oceni.

Namen tega članka je, preučiti britansko-jugoslovanske odnose v luči dejstva, da je bila Velika Britanija kot svetovna velesila mnogo močnejša kot Jugoslavija in je zato vselej bila na tisti strani, ki je dajala ali se vmešavala, Jugoslavija pa vselej na onem drugem koncu, ki je samo prejemal. Primerno obravnavanje tega vprašanja bi kajpak bila zadosti ambiciozna naloga za celo knjigo, kaj šele za kratek članek; zato se moram omejiti in nanizati le nekaj podatkov, ki naj nam omogočijo postaviti dogodke v pravilno perspektivo. Res je, da utegnejo nekatere točke biti sporne; toda še vedno je bolje govoriti in pisati o njih, kot pa jih pomesti pod preprogo, kot je to sedaj že dolgo časa navada.

Zgodovinarji bi morali pogledati tudi za pročelje političnih dogajanj, v ozadje jugoslovanske medvojne stvarnosti, ne pa slediti že v naprej določenim idejam britanskega zunanjega ministrstva o „dobrih in slabih“ ljudeh med Jugoslovani. Od srede leta 1943 pa do leta 1948 si je namreč britansko zunanje ministrstvo lastilo vlogo istočasnega tožilca, sodnika in porotnika; prav posebej še leta 1945 v postopanju z Mihailovićevimi pri-
staši v Italiji in Nemčiji.

V jugoslovanski vojni drami zasluži prav prolog posebno pozornost. Dejanja, ki so prologu sledila, pa so različna, ker je britanska politika zaradi nejasnega, kaotičnega položaja v Jugoslaviji nihala. Epilog te drame pa je Britanija prikrila in ga vztrajno prikriva še danes, čeprav je organsko povezan z uvodom, prologom.

Uradno britansko stališče poleti 1940 je bilo, da je Jugoslavija podvržena britanskim vojnim interesom. Da je bila Jugoslavija tudi suverena država, britanskih političnih dejavnikov očitno ni motilo. Poleti tega leta je v Beogradu začel aktivno delovati SOE.* Britanski in jugoslovanski interesi v tem času niso bili identični, čeprav je večina jugoslovanskega prebivalstva bila anglofilska. Jugoslavija se je šibila pod internimi problemi, predvsem pa so jo resno ogrožali napadalni sosede, združeni v Osi. Šlo ji je dobesedno za obstoj in edino upanje je bilo v strogi nevtralnosti, dokler se ne bi ponudila bolj ugodna prilika. *Knez Pavle* je kolebal, toda odločil se je za politiko narodnega obstanka, kar je razbesnelo *Churchilla* in *Edena*. (Da je knez Pavle bil tudi anglofil, ni treba poudarjati, saj so ga v Jugoslaviji sami nazivali: „Anglež na jugoslovanskem prestolu.“) Britanska vlada se je odločila ne le, da se bo vmešala v jugoslovanske zadeve, temveč tudi, da bo odstranila zakonito jugoslovansko vlado. V začetku februarja 1941 je poslanec *Phillip Noel Baker* pisal Edenu, naj poskrbi,

*) Special Operations Executive — Oddelek za izvajanje posebnih operacij. — Op. prev.

da bo porušena proglašenje Beograd-Solun. Zapisal je: Splačalo bi se porabiti tudi pol milijona funtov šterlingov za dinamit in podkupnino, če bi tako dosegli, da bo proglašenje dokončno onesposobljeno za slučaj, če se Jugoslovani ne bi borili.

Britanski doprinos k državnemu udaru 27. marca 1941 je za nekatere zgodovinarje še vedno sporen. Toda izmed številnih dokumentov, ki so zdaj na voljo, zadostuje omeniti le nekaj. Pred tremi leti je *Sir Cecil Parrot* zapisal, da je bil beograjski udar uspeh SOE-a. Isto je zapisal tudi *Randolph Churchill* 3. marca 1953 v časopisu *The Daily Telegraph*. O načrtih SOE-a v Beogradu za odstranitev vlade kneza Pavla piše tudi *dr. Jacob Hoptner* v knjigi o Jugoslaviji. Izkušen agent obveščevalne službe *Tom Masterson*, je bil dodeljen ambasadi v Beogradu in je bil odgovoren samo *Hughu Daltonu*, ministru za ekonomsko vojno. Njegovo vlogo pri pripravi državnega udara je popisal *Vladimir Petrov* v „študiji diplomacije“. Precejšnje število jugoslovanskih politikov je takrat prejelo podkupnino od SOE, da bi sodelovali v zaroti. *General Borivoje Marković*, ki je izvedel državni udar, je tudi meni potrdil, da so beograjski politiki sprejeli denar od britanske obveščevalne službe. Z Markovićem sem imel pred leti v Londonu tri sestanke in čeprav je odločno zanikal, da bi on sam prejel le en penny od Britancev, je priznal, da je imel polno podporo britanskih vojaških atašeev *Clarcka, McDonalda in Maplebacka*.

Da bi stvari postavili na prava mesta in jim dali prava imena, je potreben predvsem kratek pogled na uvod v jugoslovansko dramo. Britanci so se ves čas vojne držali politike, ki je tudi narekovala beograjski puč, namreč: ščititi britanske interese. Suverenost neke majhne države je bil pač luksuz, ki ga je bilo kaj lahko spregledati. Treba je bilo dati dejanju beograjskih zarotnikov tudi neko legitimnost. Zato je bil kralj proglašen za polnoletnega in s tem sposoben, da prevzame oblast. Toda predno so mogli priti do njega, ker jih sprva ni hotel sprejeti, so zarotniki v njegovem imenu že napisali proklamacijo, ki jo je eden izmed njih, *Jakov Jaković** prebral preko radia Beograd. Ni dvoma, da je britansko zunanje ministrstvo vedelo za vse podrobnosti beograjskega udara in mu je dalo svojo avtoriteto, da bi pridobil na ugledu. (Sledi)

*) Tu je verjetno mišljen *Jakov Jovović*, ki je pred leti umrl v Argentini. — Op. ured.

Umrla je članica zavetišča — Franciška Seršen

V visoki starosti 88 let je v Slovenskem zavetišču „dr. G. Rožman“ umrla 3. novembra 1979 članica zavetišča, primorska rojakinja *Franciška Seršen*.

Še ena o Kardelju

V Taboru štev. 6/79 je na strani 147 med drugim zapisano:

„Britanski general MacLean, šef vojne misije pri Titovih partizanih, je v svojih spominih napisal najtočnejšo, pa tudi najbolj pretresljivo karakteristiko Edvarda Kardelja: Bil je popolnoma pripravljen, kot so bili tudi vsi drugi, ne le, da sam umre, temveč tudi, da žrtvuje vsakogar in vse, kar mu je bilo blizu in drago, za stvar, ki si jo je izbral, da likvidira vsakogar, ki bi se mu postavil na pot...“.

Kako točne so te besede, naj potrdi naslednje:

Poleti sem govoril z nekom iz Slovenije. Beseda je nanesla tudi na Kardelja. Čeravno je dotični precej globoko v komunističnih vrstah, se je vseeno takole izrazil:

„Tega pa res ni nič škoda! Noben drug slovenski komunist ni Slovencem in Sloveniji naredil toliko gorja kot ta hudič... Celo svojemu lastnemu sinu ni prizanesel“.

Ko sem ga vprašal, kaj je bilo s Kardeljevim sinom, je nadaljeval:

„Kot veliko drugih, si je tudi Kardeljev sin poiskal ženo v domobranski družini. Potem je z leti prišlo do vedno hujših debat in prepirrov. Ob neki taki priliki je Edvard Kardelj ustrelil svojega lastnega sina... Uradno je bilo potem objavljeno, da se je ponesrečil; toda v Ljubljani je javna tajnost, da ga je ubil stari revolucionar, Edvard Kardelj.“

Tako še zdaj velja, da revolucija žre svoje lastne otroke.

DAROVALI SO

(Od 16. 10. 1979 do 30. 11. 1979)

Za Zavetišče: v pesih:

N. N., Capital 50.000

Rev. Povše Milan 30.000

N. N., Hurlingham 10.000

Iskra Janez 4.000

Lichtenberg Herbst 14.000

Mustar Stane 2.000

Žužek Lojze 4.000

Jagodic Florjan 4.000

Leskovec Alojz 50.000

Borštnik Maks 20.000

Loboda Marjan 38.000

Za gradnjo Zavetišča:

Lichtenberg Herbst 200.000

Nose Maks 50.000

Kastelic Anton 200.000

Škrlj Stane 30.000

Volavšek Drago 100.000

Fink Nace 100.000

Čuček Janez 200.000

Vester Franc 50.000

V spomin na pok. Franceta Homovc:

Dr. Komotar Anton, dol. 50

V spomin na pok. Jožeta Miklavčič:

Druž. Dejak France, dol. 20

Zajec Milan, dolarjev . 10

V spomin na pok. brate in očeta:

Zerovnik Jože 10.000

V spomin na pok. starše:

Buda Stane 10.000

Levstik Vinko, dolarjev 20

Tiskovni sklad:	v pesih:	Borštnik Pavle — družina .	20
Buda Stane	10.000	Baker Loretta	20
Rigler Radivoj	5.000	Zajec Milan	10
Prodaja vezanih Taborov .	100.000	Žnidaršič Jože	10
	v dolarjih:	N. N.	10
Dr. Frank Lukež	11	Guštin Tone	4
Kosmač Ivan	7	Zrimšek Franc	10
Volčjak Jože	2	Kraljič Franc	20
N. N., Cleveland	10	Ugovšek Štefan	226
Miheljč Miro	6	Skupina iz Clevelanda da-	
Levstik Vinko	20	rovala pri nedeljskem	
Bele Jože, Nemčija D. M. .	100	kosilu	82
Invalidski sklad:	v dolarjih:	Društvo Tabor — Toronto,	
Kosmač Ivan	20	od banketa	500

V S E B I N A

El comunismo y la infiltración	289
Komunizem in infiltracija	290
Usodni dnevi — usodni koraki	291
Preko križa k vstajenju	299
Vojaški kurati in „škof Rožman III“ (Mirko Kozina)	301
Ljubelj — kraj nesrečnega imena (Janez Kopač CM)	305
Naši možje	307
Iz društev	308
Slika Marije Pomagaj z Brezij na Orlovem vrhu (M. Kozina) ...	316
Iz pisem	317
Audiatur et altera pars — Britanska medvojna politika v Jugoslaviji (Staniša Vlahović)	318
še ena o Kardelju	III
Darovali so	III

Correo Argentino Sucursal J. L. Suárez (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 8133
	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 2619

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.448.991.